

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: SØRGE-CANTATA I ANLEDNING ... ENKEDRONNING SOPHIE MAGDALENES ...

Citation: Ewald, Johannes: "SØRGE-CANTATA I ANLEDNING ... ENKEDRONNING SOPHIE MAGDALENES ...", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 39. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald04val-shoot-workid61061.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

SØRGE-CANTATA I ANLEDNING AF HØYLOVLIG IHUKOMMELSE ENKEDRONNING SOPHIE MAGDALENES DØDELIGE AFGANG

FØRSTE AFDEELING

EN UNDERSAAT

EN dyb og nattelig og rædsom Taushed,
Meer frygtelig, end den i Magogs Skove,
Naar i den aldrig endte Nat,
Kun enkelte paa Rov adspredte Dyr,
Og Norden hylér Skræk til en forvildet Jæger;
Og hist og her en ildrød Stjerne zitrer
Bag flyvende Skyer -
Meer rædsom er den dybe Taushed,
Som hersker vidt omkring Skiold-Ungens Huus -
Lov-Sangen tier - den, som tusind' Stemmer
I dagligt Offer bringe den Algode
For Fred og Glæde under CHRISTIANS Skygge -
Og Glæden tier - Landets muntre Sønner,
Gaae tause, hver for sig og langsomt
Og langt omkring Skiold-Ungens Huus. -
Ærværdigt i sin mørke Majestet
Aftvang det mig et Gysende og Taarer,
Men alle see derop og fælde Taarer,
Og synes at beklage det. -

Aria.

NORDENS ENGEL

Tie du svage Røst om Glæde! -
Glem Erindring hvad jeg nød! -
Haabet kiæmper svagt - o Smerte! -
Med et nyelig saaret Hierte;
Men at kalde tabte Dage
Og forsvunden Lyst tilbage,
Det fordobblér dine Stød.

Coro.

UNDERSAATTER

Tie du svage Røst om Glæde! - 40
Uforstyrret vil vi græde -
MAGDALENE, ved din Død.

EN ÆLDGAMMEL BORGER

Død er Hun - ak! - at alt vort Haab er Smiger! -
Som Nattens Meteor er Jordens Glæde,
Den fødes, glimrer og forgaaer -
Dog spinder du dig varig Glæde
Bedragne Haab! - den grumme Parçe luurer
Og holder Haanden kun tilbage,
Og skiuler sig, at du bekiendt med Glæden
Og hefted til den ved fortroelig Vane,
Og tryg, og ikke tænkende paa Pæren,

Maae føle dobbelt Smerte ved dit Tab -
Død er hun nu SOPHIE MAGDALENE,
Hvis høye Dyd jeg længe kiendte
I Væxt og Blomster og ulignelige Frugter. -
Nu var jeg vant at see den - Vant at smage
Dens Frugt - Nu var jeg tryk - Nu dør hun -
Og - Ak! - hvor bittert er mit Tab! -

Aria.

VIISDOM

Glimrende Dunster forsvinde,
Klippen af Marmor forgaaer. -
Tiden ulært at forbarme
Hader selv Dyden, som staaer. -
Naar med langt strækkende Arme
Døden til Thronerne naaer,
Trefte dens dræbende Smerter
Selv de standhaftigste Hierter -
Nu da den slog min Veninde
Føler jeg selv, at den slaar. -

RELIGIONEN

Mig traf den haardst - min Veninde! -
Dit Hierte, fromme MAGDALENE,
Var længe mit og mit allene. -
Dit Bryst - dit Huus var HERrens Tempel,
En Helligdom,
Hvortil hans sande Tienere kun kom - 41
Dit Levned var et rørende Exempel,
Paa stor og paa utretted Iver
I Bøn og Troe og Troens Frugter. -
Derfor har HERren kaldet dig til Fryd -
Jeg tabte - Men hvi vil jeg græde? -
Trøst har jeg i mig selv,
Og salig Vellyst i din Glæde. -

Aria.

DYDEN

Ey Høyhed, hvor jeg tit maae svimle;
Og ey med Sort betrakte Himle,
Skræk som jeg ofte blegner ved;
Ey Middag-Soelens stærke Straaler,
Ey Storm, som jeg saa sielden taaler,
Forstyrrede min Salighed. -
I Sorg og Glæde sad jeg roelig,
Thi Gud bevogtede min Boelig;
Og - ak! - han selv, han brød den ned. -

ÆGTE KIERLIGHED

Og jeg har boet i MAGDALENES Hierte -
Jeg - Ak for mig en sielden Glæde! -
Jeg længe - elsket - høyt i Ære -
Beständig uindskrænkt af Døden,
Da Døden skiulte den hun elskte,
Og uindskrænkt af Tid og Sorg og Alder -
Og sikker aldrig at fordrives -
O Smerte! - hvilken Boelig har jeg tabt. -

Aria.

MODERLIG KIÆRLIGHED

Stærke Baand og rene
Bandt min MAGDALENE

Til min søde Pligt. -
Nu da Døden bryder,
Dig du ædle Baand,
Som Natur og Dyder
Bandt med fælleds Haand;
Kan mit Tab allene
Kaldes smerteligt. -

42

NORDENS ENGEL

Dybt er jeg saaret - I utalte Hierter
Fornam jeg dine dødelige Smerter
See dem jeg elsker! - Nordens Sønner,
Har alle tabt, og alle tabt en Moder -
Og tusinde see nu med Skræk den Nød,
Som de har glemt i MAGDALENES Skiød -
Utalte Fromme græde Hendes Død,
Og alle deele CHRISTIANS Smerte. -
Ak uvelkomne Lyd af Cimbrers Klage!
Jeg hører dig - høyt klage de forladte -
Mit Hierte smelter under Folkets Taarer. -

Coro.

UNDERSAATTER

O Smerte! - Tryk i Olie-Træets Skygge! -
Og - Himmelen var prægtig Morgen-Røde -

Og - Torden, som uventet slaaer! -
O Jammer! - Solen blegner - Ak hun døde! -
Den som han elskte høyt - den største Stierne

Forsvandt - og Jeg! - o Smerte! - Jeg forgaaer. -

ANDEN AFDEELING

VIISDOM

Har Jorden Fryd og Løn til MAGDALENE? -
Har den en evig Muur mod Sorg og Ondskab? -
Udvalgtes Samfund og Algodheds Ansigt? -
Har Mennisket et Svælg af Saligheder,
At han med egennyttig Klage,
Tør ønske den udvalgtes Siæl tilbage? -
Hvad? - eller haaber han ublandet Glæde
Paa Jorden? - standhaft Lyst, hvor Siælen vakler? -
Hvad? - - eller har han med uskiønsomt Hierte
Forglempt Algodhed for at føle Smerte? -

Arioso.

Blind føler Smerten ene
Sig skilt fra MAGDALENE -
Jeg seer mit Tab og seer,
At hun har vundet meer.

43

RELIGIONEN

Du knurrer meer end græder mod en Fader,
Som elsker dig, og vaager for dit Beste -

Du stæmmer dig mod den alvlise Læge,
Saasnart han rører ved dit gamle Saar,
Med skarpe Salver - at oplive det
Til Følelser - at frelse dig fra Døden -
Og egensindig lukker du dit Øye,
For Glæden, som nedstrømmer fra det Høye,
For Viisdoms Trøst, og for den Soel, som tindrer
Med liflig Pragt - med Morgen-Rødens Straaler! -
For CHRISTIAN og MATHILDE! - See din Moder! -
See Glæden, som du har, og den du haaber!
Og knurr ey meer! - og strid ey meer, o Hierte
Mod Lægen! - Føl, men tab dig ey i Smerte! -

Aria.

O Siæl, som elsker dig alleene! -
O Suk, som klager egen Nød! -
O Taarer som ey Englereene;
Og ey i Viisdoms Skranker flød! -
Flyer! - min Venindes faldne Boelig
Var reen - nu hvile den i Fred! -
Langt fra en følesløs, - og roelig
For Suk af Egenkiærlighed! -

EN UNDERSAAT

Ak aabnedes vort Øye dog med Taarer
Til Jordens Jammer! - Fødtes vi med Smerte! -
Ak dannede Naturen dog vort Hierte
Beqvemt til Fryd men udlært alt paa Kummer,
Og altid aabent for den mindste Smerte! -
O Viisdom! - Dyd! - o Støvet høye Pligter! -
Religion, du Himlens høye Datter,
Som prøver strængt og veyer mine Taarer,
Stort er det Tab, som jeg begræder -
Hvi vil i nu omskabe min Natur? -
Hvi fordrer i Betragtninger af Hiertet,
Som føler kun? - og fordrer at mit Øye,
Nedslaget, blind af Graad skal see det Høye? - 44
I vise Haab! - Ak! - Jorden viser ene
Mit Tab - min døde MAGDALENE! -

Coro.

UNDERSAATTER

Vor døde MAGDALENE! -

Aria.

EN UNDERSAAT

Dybt i et underjordisk Fængsel
Fortærer Fangen sig af Længsel
At skue Soelens Pragt;
Men kommer en uventet Straale
Kan hans uvante Syn ey taale
En enkelt Straales Magt. -

RELIGIONEN

Men Lysets Fader dannede dit Øye,
Ved Væxten af din MAGDALENES Dyder,
Alt længe til engang at see dem straale
I evig Reenhed og i evig Glæde -
Til dem opløft dig! - dem skal du betragte!
Og giennem Nat og Taarer
Skal de opvarme dig til salig Glæde! -
Og lyse for dig! - og vejlede dig til Haab:

Snart evig glad og evig reen at smage
Dens Salighed, hvis Tab vi nu beklage! -

Duetto.

EN UNDERSAAT

Salighed og Smerte
Trettes om mit Bryst -

RELIGIONEN

Føl beklemte Hierte
Din Venindes Lyst! -

EN UNDERSAAT

Græde vil jeg - græde!
Ak, min døde Glæde! -
Ak forsvundne Dyd! -

45

RELIGIONEN

Vilde du med Klage
Kalde den tilbage
Fra en evig Fryd? -

BEGGE

Salighed og Smerte
Trettes om vort Bryst -
Vort beklemte Hierte
Smager himlisk Lyst -

Coro.

UNDERSAATTER

Udvalgte Siæl! - Ak fordum Jordens Glæde! -
Da du blant os omdannedes til Engel! -
Men nu fuldkommen! - Ak! - for reen til Jorden,
Løsvikler du dig fra dit Støv, og stiger
Høyt op til Lyset, op til Lysets Fader! -
Ak! vi Forladte hænge fast ved Støvet! -
Og kan ey følge dig! - og græde! -
Saa dannes den salige Længsel
At fries fra vort Jordiske Fængsel -

Saa skabes den reneste Lyst
Af Smerter i Synderenes Bryst. -

46